УДК 811.161.2'243:371.321.2
DOI https://doi.org/10.24919/2308-4863/54-2-30

Оксана ТРУМКО,
orcid.org/0000-0003-3816-6164
кандидатка філологічних наук,
наукова співробітниця
Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків із діаспорою
Національного університету «Львівська політехніка»,
(Львів, Україна) oksana_trumko@ukr.net

Оксана ГАЛАЙЧУК,
orcid.org/0000-0001-8052-6616
кандидатка філологічних наук,
наукова співробітниця
Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків із діаспорою
Національного університету «Львівська політехніка»
(Львів, Україна) ok_halaychuk@ukr.net

ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВОДИДАКТИКИ (КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ РІВНЯ ВОЛОДІННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ЯК ІНОЗЕМНОЮ B2)

У статті констатовано потребу в розробці нових ефективних методів навчання для викладання УМІ в чужомовній аудиторії. З'ясовано, що навчально-методичні рекомендації щодо викладання природничих тем представлені у підручниках переважно для початкових рівнів. Для середніх і вищих рівнів вивчення української мови як іноземної в окремих публікаціях науковців пропрацьовано мікротеми бджільництво, птахівництво, рослинний і тваринний світ, назви географічних об'єктів, екологія та ін. У статті запропоновано авторський проєкт заняття з УМІ на тему «Природа». Заняття розроблено відповідно до Стандартизованих вимог до рівнів володіння українською мовою як іноземною A1–C2 і призначене для іншомовців, які вивчають українську мову на рівні B2. Представлений проєкт заняття спрямований на розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності: читання, слухання, говоріння та письмо. Для читання та слухання запропоновано тексти, відповідно адаптовані до рівня володіння українською мовою як іноземною B2. До текстів розроблено комплекс дотекстових і післятекстових вправ / завдань. Дотекстові вправи передбачають засвоєння маловідомого або невідомого лексичного матеріалу, який полегшить іншомовцям прочитання тексту. Післятекстові вправи розширюють мовленнєву компетенцію студентів, допомагають з'ясувати, наскільки вони розуміють зміст прочитаного тексту, сприяють засвоєнню нових мовних засобів. У заняття включено також граматичний компонент – вправи для практичного засвоєння теми «Однорідні члени речення». Запропонована навчально-методична розробка не тільки сприятиме розвитку мовленнєвих навичок іншомовців з теми «Природа», а також може бути використана як основа для подальших методичних напрацювань під час викладання української мови як іноземної на рівні B2.

Ключові слова: *українська мова як іноземна, рівень володіння українською мовою як іноземною B2, види мовленнєвої діяльності, заняття, вправи, природа.*

Oksana TRUMKO,
orcid.org/0000-0003-3816-6164
Candidate of Philology,
Researcher
International Institute for Education, Culture and Diaspora Relations
of Lviv Polytechnic National University
(Lviv, Ukraine) oksana_trumko@ukr.net

Oksana HALAICHUK,
orcid.org/0000-0001-8052-6616
Candidate of Philology,
Researcher
International Institute for Education, Culture and Diaspora Relations
of Lviv Polytechnic National University,
(Lviv, Ukraine) ok_halaychuk@ukr.net

THE NATURAL ENVIRONMENT AS AN OBJECT OF LINGUODIDACTICS (LESSON PLAN FOR B2 LEVEL OF PROFICIENCY IN UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE)

The paper states the need to develop new effective methods for teaching ULF in a foreign-language classroom. It is found that educational and methodological recommendations for teaching science topics are presented in textbooks mainly for primary levels. For the middle and higher levels of studying the Ukrainian language as a foreign language, the micro-topics of beekeeping, poultry farming, flora and fauna, names of geographical objects, ecology, etc. have been elaborated in separate publications of scientists. An author's lesson plan on Ukrainian as a foreign language on the topic 'Nature' is proposed. The lesson is developed in accordance with the Standardized requirements for A1–C2 levels of proficiency in Ukrainian as a foreign language and is intended for foreign speakers who study Ukrainian at B2 level. This lesson plan is aimed at developing all types of speech activity: reading, listening, speaking and writing. For reading and listening, texts adapted to B2 level of proficiency in Ukrainian as a foreign language are proposed. A complex of pre-text and post-text exercises and tasks is developed for the texts. Pre-text exercises involve the assimilation of little-known or unknown lexical material, which will make it easier for non-native speakers to read the text. Post-text exercises expand the speaking competence of students, help to find out how much they understand the content of the read text, contribute to the assimilation of new language tools. The lesson also includes a grammatical component – exercises for practical learning of the topic 'Homogeneous parts of the sentence'. The proposed educational and methodological complex will not only contribute to the development of speaking skills of foreign speakers on the topic 'Nature', but can also be used as a basis for further methodological developments in teaching Ukrainian as a foreign language at B2 level.

Key words: *Ukrainian as a foreign language, B2 level of proficiency of Ukrainian as a foreign language, types of speech activity, classes, exercises, nature.*

Постановка проблеми. Сьогодні одним із актуальних питань методики викладання української мови як іноземної є напрацювання методів навчання іншомовних студентів української мови на рівні В2. Цей рівень передбачає здатність іншомовця ефективно спілкуватися в україномовному середовищі, усвідомлено використовувати більшість виражальних засобів і мовленнєвих умінь (Стандартизовані вимоги, 2020). Серед тем, які повинен опанувати іноземець у процесі вивчення української мови на рівні В2, важливе місце займає «Природа».

Аналіз досліджень. На сьогодні ця тема розроблена частково. Так, навчально-методичні рекомендації щодо викладання природничих тем представлені у статті Л. Біденко, Г. Дядченко та Ю. Кліпатської «Формування мовленнєвої компетентності студентів-іноземців у процесі навчання української мови як іноземної» (Біденко, 2019: 7–12). Проаналізувавши наскрізну тему «Природа України» на рівні А1, А2, В1, автори запропонували зразки вправ і завдань, що сприятимуть формуванню мовленнєвої компетентності іноземних громадян. Частково цієї теми торкнулася М. Шевченко у статті «Подкаст як ефективна технологія формування аудитивних умінь у процесі навчання іноземних студентів української мови» (Шевченко, 2020: 32–40). Розробляючи алгоритми роботи з подкастами як дидактичним засобом для вивчення української мови як іноземної, дослідниця використала матеріал про природу. Природа України є однією з комунікативних тем навчальних посібників «Українська для іноземців. Рівень А2» (Дегтярьова, 2020), «Крок-2. Українська мова як іноземна» (Палінська, 2014: 119–131). Для формування фахової компетенції у низці статей О. Бурковської розглянуто особливості роботи з термінологією лісівництва, зокрема визначено лексичний мінімум та запропоновано систему вправ для його засвоєння (Бурковська, 2014; Бурковська, 2015). Для різних рівнів вивчення УМІ пропрацьовано окремі мікротеми: бджільництво, птахівництво, рослинний і тваринний світ, назви географічних об'єктів, екологія тощо. Однак залишається велика потреба у заняттях для розвитку комунікативних навичок на природничу тематику для студентів, які вивчають українську мову на рівні В2 і вище.

Мета статті – розробити проєкт заняття, що дозволить сформувати в іноземних студентів, які вивчають українську мову як іноземну, комплекс знань та комунікативних навичок з теми «Природне середовище», який би відповідав Стандартизованим вимогам до володіння мовою на рівні В2.

Виклад основного матеріалу. На рівні В2 іншомовці повинні розуміти прочитані та прослухані тексти, відтворити інформацію з них, уміти сформулювати усно чи письмово власну думку, а також підтримати розмову на запропоновану тему. З огляду на це пропонуємо навчально-методичні матеріали, які сприятимуть розвиткові таких видів мовленнєвої діяльності як читання, слухання, говоріння та письмо, а також міститимуть елементи граматики. Заняття розраховано на 4 академічні години і структурно уніфіковане з іншими темами у межах курсу з навчання української мови як іноземної на рівні В2.

Пропонуємо розпочати заняття, актуалізувавши знання студентів із теми «Природа» таким чином:

Завдання 1. *Дайте відповіді на запитання: Що ви знаєте про природу України? Її рослинний та тваринний світ? Які рослини та тварини є у країні, де Ви проживаєте?*

Наступна фаза – читання тексту. Саме ця фаза навчання сприяє збагаченню лексичного запасу студентів, виробленню вміння працювати зі словником, розвитку «чуття мови», знайомству з образною системою мови, формує мовленнєві навички та вміння (Станкевич, 2009: 202). Більшість методистів з УМІ сходяться на думці, що процес читання відбувається у три етапи: передчитання (pre-reading), читання (reading) і післячитання (post-reading) (Тарнопольський, 2006: 108). Оскільки ці етапи характеризуються своїми особливостями, до кожного з них передбачено передтекстові та післятекстові вправи. Як вважає Б. Бистрова, на першому етапі вправи націлені на усунення можливих труднощів лексичного, фонетичного чи граматичного характеру та на прогнозування змістової інформації тексту. Результатом цього етапу є засвоєння лексичних одиниць та граматичних форм, що використовуються в тексті. Другий етап – саме читання. Слід зауважити, що тут головне розуміння тексту. Залежно від рівня студентів можна відпрацьовувати та удосконалювати різні техніки читання. Третій етап допомагає проконтролювати, як студенти зрозуміли зміст прочитаного тексту, а вправи, спрямовані на засвоєння мовних засобів, забезпечують формування навичок оперування цими засобами у процесі мовлення (Бистрова, 2009: 211). Для більшої ефективності при укладанні вправ рекомендовано використовувати не лише інформацію із тексту, а й із додаткових джерел, таким чином активізуючи самостійно здобуті знання і вміння студентів.

Як передбачено у вимогах до дотекстових вправ, у наступних завданнях пропонуємо іншомовцям засвоїти маловідомий або новий лексичний матеріал, який полегшить їм прочитання тексту.

Завдання 2. *Пригадайте або з'ясуйте значення поданих слів: бли́скавка, відли́га, відчайду́шний, сино́птик, стихія, посу́ха, посила́ти, прикме́та, провісник. Складіть із поданими словами речення.*

Завдання 3. *Поєднайте праву та ліву колонки.*

Бджола –	земноводна тварина, що живе на болоті і квакає.
Мурахи (мурашки) –	рослина, що росте на воді.
Комар –	невелика пташка, яка живе біля житла людини.
Кіт –	комаха, яка живе у вулику та приносить мед.
Жаба –	невеликі комахи, які живуть колоніями.
Соловей –	пухнаста домашня тварина.
Горобець –	комаха з тонким хоботком, яка літає і ссе кров тварин і людей.
Водяна лілія –	маленька пташка, яка чудово співає.

Завдання 4. *Дайте відповідь на запитання: Чи вірите ви у народні прикмети? Які прикмети ви знаєте?*

Завдання 5. *Прочитайте текст про народні прикмети.*

Людство завжди цікавилося навколишнім середовищем і намагалося зрозуміти процеси, які відбуваються у світі. Налякані яскравою блискавкою чи громом, наші далекі предки у відчайдушному пориві кидали в небо списи і стріли. Пробували небесний вогонь «залякати» вогнем земним – запалювали ліси. Невдовзі завдяки своїй відмінній спостережливості вони помітили, що природа сама підказує їм, що й коли вона має намір послати на землю, і навчилися бачити те, що може трапитися завтра. Відтак у кожній місцевості люди з року в рік уважно спостерігали за небесними світилами, стихіями, рослинами, поведінкою і звичками тварин. Всі спостереження передавали спочатку з уст в уста, потім почали записувати. Сьогодні це величезний збірник народних прикмет про погоду, адже раніше не було супутників і метеорологічних станцій, завдяки яким дізнатися, чи піде завтра дощ, чи світитиме сонце, стало зовсім просто.

Вважається, що передбачати погоду за народними прикметами в наш час безглуздо, оскільки клімат і умови навколишнього середовища зазнали значних змін. Однак, часом мудрість і досвід предків виявляється набагато кориснішим, ніж прогноз погоди.

Про що говорять нам тварини? Комахи, птахи, звірі – найкращі провісники зміни погоди. Наприклад, якщо бджоли літають над вуликом або залишають квітки, буде дощ.

Передбачити опади можна, спостерігаючи за мурахами та комарами. Перед дощем мурашки щільно закривають входи в мурашник, а комарі стають дуже агресивними, бо їм треба наїстися про запас до того, як піде дощ.

Згідно з прикметами, якщо ввечері жаби багато квакають, наступного дня погода буде ясною, сонячною і безвітряною. Якщо під час дощу домашні птахи не ховаються – значить, скоро вийде сонечко, а на небі з'явиться веселка.

Кіт розлігся на підлозі і ліниво потягується – тепло не за горами.

Півні почали співати взимку дуже рано – найближчим часом буде відлига.

Солов'ї, які не замовкають вночі, попереджають про те, що найближчі три дні буде вітряно.

Горобці збиваються у зграї і літають серед дерев – очікується посуха.

Окрім тварин, у ролі народних синоптиків можуть виступати і рослини. Наприклад, деякі квіти і дерева можуть підказати, якою буде зима чи літо. Так, якщо влітку багато горіхів, але мало грибів, зима буде суворою і сніжною.

Рослини допомагають визначити час наближення дощу, адже більшість дерев перед дощем виділяють смолу, сік або нектар і починають сильно пахнути.

Народні прикмети досить численні. За ними можна передбачити погоду як на наступний день, так і на майбутній сезон. Наприклад: дуб розпустився раніше, ніж ясен – буде посуха; листя водяної лілії спливли на поверхню – заморозки закінчилися; якщо квітки лілії не піднялися з води, очікується похолодання чи затяжна злива.

Звісно, народні прикмети не завжди правдиві, і повністю покладатися на них не варто. Однак і заперечувати їх цілком не можна, адже деякі прикмети досить точні і можуть допомогти як у веденні домашнього господарства, так і у повсякденному житті, коли зранку у вас виникають запитання: «Що одягнути, щоб не замерзнути або ж, навпаки, не спітніти?», «Чи потрібно брати зі собою парасолю?», «Чи варто їхати на природу у ці вихідні або ж почекати до наступних?»[1].

Завдання 6. *Правда чи ні.*

	Так	**Ні**
Люди завжди цікавилися природою.		
Наші предки не помічали зв'язку між природою та погодою.		
Всі спостереження спочатку записували.		
Комахи, птахи, звірі повідомляють про зміни погоди.		
Якщо ввечері жаби багато квакають, наступного дня погода зіпсується.		
Півні можуть передавати інформацію про відлигу.		
Рослини не можуть бути у ролі народних синоптиків.		
Народних прикмет досить мало.		
Водяна лілія сигналізує про закінчення заморозків.		
Деякі прикмети досить точні і можуть нам допомогти.		

Завдання 7. *Щороку ми запитуємо у бабака, коли прийде весна. Уявіть, що ви були присутніми на цій події. Поділіться враженнями.*

Наступний етап заняття – аудіювання. Слухання тексту, аналогічно до читання, передбачає комплекс дотекстових, власне текстових та післятекстових вправ. Пропонуємо розпочати заняття із розмови, яка дозволить іншомовцям актуалізувати свої знання із заданої теми й полегшить сприйняття та розуміння тексту.

Завдання 8. *Чи любите ви подорожувати? Розкажіть про свій улюблений вид відпочинку. Куди ви б хотіли повернути ще раз?*

Завдання 9. *З'ясуйте значення та підберіть синоніми до слів: гармóнія, довкíлля, кінознімáння, мáпа, наплíчник, подорожувáти. Складіть із ними речення.*

Завдання 10. *Прослухайте текст про екотуризм.*

Всі ми завжди з нетерпінням чекаємо літа. Адже це пора канікул і відпусток, час відпочинку й цікавих подорожей. Хтось надає перевагу екзотичним країнам із тривалим перельотом, чужою культурою, гарною, проте все ж таки не рідною природою. А хтось, взявши на плечі рюкзак та сівши на велосипед (або ж просто пішки), мандрує просторами рідної країни чи світу. Це екологічний туризм – подорожі, метою яких є не лише відпочинок, а й пізнання природного середовища, окремих його складових: пейзажів, пам'яток природи, певних видів рослин і тварин.

[1] Текст для читання створено й адаптовано на основі джерел: Народні прикмети про погоду. URL: http://igormelika.com.ua/moi-karpati/zhittya-buttya/narodni-prikmeti-pro-pogodu. Режим доступу: 20 липня 2022 р.; Як в народі передбачають погоду/ URL: https://simya.com.ua/yak-v-narodi-peredbachayut-pogodu/. Режим доступу: 16 липня 2022 р.

Екологічний туризм є не просто прогулянкою по національному парку або заповіднику. Він, у першу чергу, розвиває повагу до природи, підвищує екологічну культуру мандрівників, бере до уваги інтереси місцевого населення й запобігає негативному впливу на довкілля. Екологічний туризм покликаний мотивувати людину до охорони природи. Можна відвідувати об'єкти культурної спадщини, природні ландшафти, місця, де традиційна культура становить єдине ціле з навколишнім середовищем.

Дуже популярний у країнах Європи екотуризм в Україні з'явився відносно недавно, однак він швидко розвивається. Цьому сприяють соціальні зміни: концентрація людей у містах, зменшення фізичних навантажень, отримання більших можливостей подорожувати, зокрема, у віддалені куточки Землі. Зміни торкнулися й організації нашого повсякденного життя. Сьогодні багато з тих, хто працює, більшу частину свого часу проводять за комп'ютером, інколи днями не виходячи з дому. У зв'язку з цим людині просто не вистачає фізичної активності. Тому природним є бажання вирватися із замкненого середовища на відкритий простір. Екологічний туризм особливо привабливий для жителів невеликих міст і мегаполісів. Адже так хочеться відпочити якомога далі від міста, вдихнути чисте повітря лісів, пройтися босоніж зеленою галявиною, випити джерельної води, а якщо пощастить – назбирати місцевих грибів та ягід.

Існують різні види екологічного туризму: піший, кінний, водний. Сюди ж можна віднести спостереження за флорою і фауною, фотографування або фільмування тварин, ботанічні екскурсії, археологічний туризм, етнографічні тури, риболовлю, збір грибів та ягід.

Також екотуризм класифікують за метою:

1. Науковий екотуризм – збір наукових даних в місці подорожі. Це студентські польові практики або наукові експедиції.

2. Пізнавальний екотуризм – етнографічні та палеонтологічні тури, фототури, спостереження за птахами, китами чи рідкісними видами метеликів.

3. Рекреаційний екотуризм – відпочинок на природі й отримання нових знань про неї. Рекреаційний екотуризм буває двох видів: активний – частина пригодницького туризму (піші, лижні, кінні походи, сходження на гірські вершини, водні прогулянки) та пасивний – пікніки, відпочинок у наметових таборах, прогулянки, риболовля, збір грибів і ягід з дотриманням принципів екологічної стійкості.

Найкращими місцями для екотуризму вважаються незаймані природні простори. Таких куточків на планеті досить багато. В Україні найбільш захопливі місця зосереджені в Карпатських горах, де люди живуть у гармонії з природою і дотримуються давніх традицій. Тут прокладено багато пішохідних і велосипедних маршрутів по лісах, горах. Також на території України ви можете відвідати такі місця: Олешківські піски, Долину нарцисів, Буцький каньйон, який ще називають «маленькою Швейцарією», озеро Світязь, Лемурійське озеро або «Мертве море» та печеру Оптимістичну.

Тому, якщо ви хочете зробити свій внесок у захист і збереження навколишньої природи, отримати нові знання і уміння, помилуватися красою природи, то екологічний туризм – найкращий вибір! Ви можете скористатись пропозиціями туристичних фірм або зібрати команду однодумців, купити наплічник, намет, мапу, велосипед і їхати на природу. Головне – не зашкодити ні собі, ні природі. Пам'ятайте, що екологічний туризм – це не обов'язково поїздки у віддалені селища або походи із рюкзаками на тривалі дистанції. Достатньо хоч би раз на місяць провести вихідні у заміському будинку за межами міста, прокидаючись зі сходом сонця під дзвінкий спів птахів і засинати, спостерігаючи за зірками, побалувати себе самостійно приготованою рибною юшкою і заряд позитивної енергії, як мінімум на місяць, Вам забезпечений[2].

Подальша робота з текстом передбачає вправи на розуміння прослуханого.

Завдання 11. *Продовжіть речення.*

Екологічний туризм – це подорожі, метою яких є не лише відпочинок, а ... .

Головним принципом екологічного туризму є відпочинок ... .

Об'єктами екотуризму можуть бути ... .

Екотуризм в Україні з'явився ... .

Такий тип відпочинку особливо привабливий для ... .

Є такі різновиди екологічного туризму ... .

Найкращими місцями для екотуризму є ... .

На території України ви можете відвідати такі місця: ... .

[2] Текст для слухання створено й адаптовано на основі джерел: Екологічний туризм в Україні: як добре відпочити без шкоди для природи. URL: http://www.climateinfo.org.ua/. Режим доступу: 2 серпня 2022 р.; Екологічний туризм або екотуризм. URL: http://mustang.lviv.ua/archives/901. Режим доступу: 26 липня 2022 р.; 10 найкращих національних парків України // Електронний ресурс: https://tsn.ua/tourism/10-naykraschih-nacionalnih-parkiv-ukrayini-352097.html. Режим доступу: 20 липня 2022 р.

Якщо ви вирішили відпочити без шкоди для природи, то можете ... .

Завдання 12. *Встановіть відповідність між поняттям та його визначенням. Напишіть 5–7 речень про те, який із цих видів туризму вам найбільше до вподоби.*

Активний туризм –	етнографічні та палеонтологічні тури, фототури, спостереження за природою.
Екологічний туризм –	збір наукових даних в місцях подорожі.
Науковий туризм –	піші, лижні, кінні походи, сходження на гірські вершини, водні прогулянки.
Пасивний туризм –	відпочинок без шкоди для природи.
Пізнавальний туризм –	пікніки, відпочинок у наметових таборах, прогулянки, риболовля, збирання грибів і ягід.
Рекреаційний туризм –	відпочинок на природі й отримання нових знань про неї.

Останній етап – навчання іншомовців правильно оформлювати власну думку як усно, так і письмово. Цей етап передбачає ознайомлення мовців з особливостями граматики української мови. При вивченні теми «Природа» найбільш доречним елементом граматики вважаємо речення з однорідними членами.

Для кращого засвоєння теоретичного матеріалу пропонуємо такі вправи.

Завдання 13. *Розставте пропущені розділові знаки у поданих реченнях та визначіть, якою частиною мови є однорідні члени.*

Червона Зелена та Чорна книги містять переліки рослин і тварин, які потребують захисту є під загрозою зникнення перебувають на межі вимирання.

Природу потрібно охороняти берегти розвивати.

Заповідники заказники національні парки все це природоохоронні території.

Серед усіх заповідників України туристи найчастіше відвідують Асканію-Нову Розточчя і Медобори.

Заповідники вражають красою у всі пори року: восени влітку навесні та взимку.

Відпочиваючи на природі, не забувайте гасити багаття прибирати за собою сміття та викидати його у призначених для цього місцях.

Завдання 14. *Знайдіть у реченнях узагальнювальні слова і поставте після них (або перед ними) відповідні розділові знаки – двокрапку або тире.*

Асканія-Нова, Дунайський, Медобори, Розточчя, Український степовий ці та інші заповідники охороняє Закон України «Про природно-заповідний фонд України».

Заповідники створені з конкретною метою збереження флори і фауни, охорони непорушених чи малопорушених природних ділянок, вивчення екології тварин і рослин, здійснення наукових досліджень.

Негативний вплив на рослинний і тваринний світ заповідників мають такі чинники масове вирубування лісів, комерційна заготівля сіна, збір рослин, які перебувають на межі зникнення.

Наступні завдання включають комбінування навичок говоріння та письма з метою застосування нової лексики та граматичних категорій у мовному середовищі.

Завдання 15. *Обговоріть у групі, як організувати відпочинок на природі. Складіть список необхідних для цього речей, розподіліть обов'язки щодо покупок, продумайте розваги.*

Завдання 16. *Придумайте тур найцікавішими місцями світу (країни, в якій ви проживаєте чи України). Обговоріть маршрут. Змоделюйте ситуацію бронювання квитків чи резервування житла.*

Письмо – найскладніший вид мовленнєвої діяльності. Саме володіння письмом, тобто вміння написати повідомлення, свідчить про достатній рівень володіння іноземною мовою (Станкевич, 2009: 226). На рівні В2 мовець повинен володіти логіко-інформаційною та композиційно-логічною структурою тексту, орієнтуватися у різних жанрах та способах викладу, мати навички редагування тексту (Лінгводидактична організація, 1996: 173). Для розвитку й закріплення цих компетентностей запропоновано наступне завдання.

Завдання 17. *Напишіть відгук (позитивний або негативний) на сайт туристичної фірми про одне із відвіданих місць.*

Висновки і пропозиції. Запропонована розробка заняття з теми «Природа» відповідає Стандартизованим вимогам до рівнів володіння українською мовою як іноземною А1–С2 та сприяє розвиткові різних видів мовленнєвої діяльності: читання, слухання, говоріння і письма. Проєкт включає тексти для читання й аудіювання, різного типу дотекстові, власне текстові та післятекстові вправи, а також завдання із синтаксису. Запропонована розробка може слугувати вже готовим зразком для проведення заняття з української мови як іноземної на тему «Природа України» або основою для подальших навчально-методичних напрацювань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бистрова Б. Переваги застосування прямого методу викладання іноземних мов у процесі її вивчення. *Педагогіка*. Вип. 17. 2009. С. 207–213.
2. Біденко Л. В., Дядченко Г. В., Кліпатська Ю. О. Формування мовленнєвої компетентності студентів-іноземців у процесі навчання української мови як іноземної. *Міжнаціональна комунікація – полілог культур (актуальні питання навчання іноземців)* : зб. наук. праць. Одеса, 2019. С. 7–12.
3. Бурковська О. Термінологія та номенклатура лісівництва в курсі української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. Львів, 2014. Вип. 10. С. 113–120.
4. Бурковська О. Українська термінологія лісівництва як об'єкт вивчення на заняттях з української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. Львів, 2015. Вип. 11. С. 97–104.
5. Дегтярова Т., Дядченко Г., Коньок О. Українська для іноземців. Університетська книга, 2020. 224 с.
6. Лінгводидактична організація навчального процесу з іноземних мов у вузі : колективна монографія / за ред. К. Я. Кусько. Львів : Світ, 1996. 228 с.
7. Палінська О. Крок-2 (рівень В1). Українська мова як іноземна : книга для студента. Львів : Дон Боско, 2014. 160 с.
8. Стандартизовані вимоги: рівні володіння українською мовою як іноземною А1–С2. Зразки сертифікаційних завдань : посібник / Данута Мазурик, Олександра Антонів, Олена Синчак, Галина Бойко. Київ : Інкос, 2020. 186 с.
9. Станкевич Н. Розвиток писемного мовлення у студентів-іноземців. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. Львів, 2009. Вип. 4. С. 226–237.
10. Станкевич Н. Художній текст для читання в іншомовній аудиторії: вироблення стратегії розуміння. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки* : зб. наук. праць. Харків, 2009. Вип. 14. С. 202–210.
11. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти. Київ : «Інкос», 2006. 248 с.
12. Шевченко М. Подкаст як ефективна технологія формування аудитивних умінь у процесі навчання іноземних студентів української мови. *LANGUAGE: Codification-Competence-Communication*. 2020. № 1. С. 32–40.

REFERENCES

1. Bystrova B. Perevahy zastosuvannia priamoho metodu vykladannia inozemnykh mov u protsesi yii vyvchennia [The advantages of using the direct method of teaching foreign languages in the process of its study]. *Pedagogy*. Nr 17, 2009, pp. 207–213 [in Ukrainian].
2. Bidenko L. V., Diadchenko H. V., Klipatska Yu. O. Formuvannia movlennievoi kompetentnosti studentiv-inozemtsiv u protsesi navchannia ukrainskoi movy yak inozemnoi [Formation of speaking competence of foreign students in the process of learning Ukrainian as a foreign language]. *International communication – polylogue of cultures (current issues of education of foreigners).* Odesa, 2019, pp. 7–12 [in Ukrainian].
3. Burkovska O. Terminolohiia ta nomenklatura lisivnytstva v kursi ukrainskoi movy yak inozemnoi [Terminology and nomenclature of forestry in the course of the Ukrainian language as a foreign language]. *Theory and practice of teaching Ukrainian as a foreign language*. Lviv, 2014, Nr 10, pp. 113–120 [in Ukrainian].
4. Burkovska O. Ukrainska terminolohiia lisivnytstva yak obiekt vyvchennia na zaniattiakh z ukrainskoi movy yak inozemnoi [Ukrainian terminology of forestry as an object of study in classes on Ukrainian as a foreign language]. *Theory and practice of teaching Ukrainian as a foreign language*. Lviv, 2015, Nr 11, pp. 97–104 [in Ukrainian].
5. Dehtiarova T., Diadchenko H., Konok O. Ukrainska dlia inozemtsiv [Ukrainian for foreigners]. Universytetska knyha, 2020, 224 p. [in Ukrainian].
6. Linhvodydaktychna orhanizatsiia navchalnoho protsesu z inozemnykh mov u vuzi [Linguistic organization of the educational process in foreign languages at the university: a collective monograph]. Lviv : World, 1996, 228 p. [in Ukrainian].
7. Palinska O. Krok-2 (riven V1). Ukrainska mova yak inozemna : knyha dlia studenta [Step-2 (level B1). Ukrainian as a foreign language: a book for students]. Lviv : Don Bosko, 2014, 160 p. [in Ukrainian].
8. Standartyzovani vymohy: rivni volodinnia ukrainskoiu movoiu yak inozemnoiu A1–S2. Zrazky sertyfikatsiinykh zavdan : posibnyk / Danuta Mazuryk, Oleksandra Antoniv, Olena Synchak, Halyna Boiko [Standardized requirements: level of command of the Ukrainian language as a foreign language A1–C2. Samples of certification tasks]. Kyiv : Incos, 2020, 186 p. [in Ukrainian].
9. Stankevych N. Rozvytok pysemnoho movlennia u studentiv-inozemtsiv [Development of written speech among foreign students]. *Theory and practice of teaching Ukrainian as a foreign language*. Lviv, 2009, Nr 4, pp. 226–237 [in Ukrainian].
10. Stankevych N. Khudozhnii tekst dlia chytannia v inshomovnii audytorii: vyroblennia stratehii rozuminnia [Literary text for reading in a foreign language audience: implementation of comprehension strategies]. *Language teaching in higher education institutions at the modern stage. Interdisciplinary connections. Scientific research. Experience. Search*. Kharkiv, 2009, Nr 14, pp. 202–210 [in Ukrainian].
11. Tarnopolskyi O. B. Metodyka navchannia inshomovnoi movlennievoi diialnosti u vyshchomu movnomu zakladi osvity [Methods of teaching foreign language speech activity in a higher language educational institution]. Kyiv : Incos, 2006, 248 p. [in Ukrainian].
12. Shevchenko M. Podkast yak efektyvna tekhnolohiia formuvannia audytyvnykh umin u protsesi navchannia inozemnykh studentiv ukrainskoi movy [Podcast as an effective technology for the formation of auditory skills in the process of teaching foreign students of the Ukrainian language]. *LANGUAGE: Codification-Competence-Communication*, 2020, Nr 1, pp. 32–40 [in Ukrainian].